

KVALITETSDEKLARATION

Innovationsverksamhet i Sverige

- Community Innovation Survey (CIS)

Ämnesområde

Forskning och utveckling

Statistikområde

Innovationsverksamhet

Produktkod

UF0315

Referenstid

2014-2016

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler.....	5
1.2.3 Statistiska mått.....	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval.....	6
2.2.2 Ramtäckning.....	7
2.2.3 Mätning.....	7
2.2.4 Bortfall.....	7
2.2.5 Bearbetning.....	8
2.2.6 Modellantaganden	9
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	9
3 Aktualitet och punktlighet.....	9
3.1 Framställningstid	9
3.2 Frekvens	9
3.3 Punktlighet	9
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	10
4.1 Tillgång till statistiken	10
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	10
4.3 Presentation	10
4.4 Dokumentation	10
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	10
5.1 Jämförbarhet över tid	10
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	11
5.3 Sam användbarhet i övrigt	11
5.4 Numerisk överensstämmelse	11
Allmänna uppgifter	11
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	11
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	11
C Bevarande och gallring	12
D Uppgiftsskyldighet.....	12
E EU-reglering och internationell rapportering.....	12
F Historik.....	12
G Kontaktuppgifter.....	13

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens ändamål är att ge en bild av innovationsverksamheten i företag i Sverige. Till grund för undersökningen ligger ett gemensamt frågeformulär som utarbetats av EU:s statistikorgan Eurostat i samarbete med de deltagande länderna. Statistiken belyser bland annat vilka typer av innovationer företagen introducerat under en treårsperiod men också innovationsrelaterade aktiviteter som genomförts under samma år.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken huvudsakliga användare är departement, andra myndigheter, EU och OECD. Representanter för nationella användare ingår i forskningsstatistikens [användarråd](#). Inom ramen för detta diskuteras förändringar och utvecklingsmöjligheter med forskningsstatistiken.

Eurostat är beställare och använder undersökningen för jämförelser av innovationsaktiviteter mellan de olika medlemsländerna i EU och EEA (European Economic Area). Europeiska kommissionen publicerar varje år Innovation Union Scoreboard där flera av indikatorerna utgörs av uppgifter från innovationsundersökningen. Som tillägg till denna görs även Regional Innovation Scoreboard som belyser innovationsintensiteten i olika europeiska regioner.

Statistiken används även som för forskning och finns, för detta ändamål, tillgänglig både genom MONA (Microdata Online Access) som är SCB:s standardverktyg för tillgängliggörande av mikrodata och genom Eurostats safe center

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken belyser innovationsverksamheten i företag med 10 eller fler anställda i de flesta branscherna i näringslivet. Redovisningen görs i tre storleksklasser och efter branschtillhörighet. Statistiken rör referensperioden 2014-2016. För ekonomiska variabler är referensperioden endast ett år, 2016. De huvudsakliga målvariablerna är:

- Företag med innovationsverksamhet
- Företag med produktinnovation
- Företag med processinnovation
- Företag med organisatorisk innovation
- Företag med innovation inom marknadsföring

Statistiken produceras enligt de riktlinjer som finns i den av OECD framtagna Oslomanualen som innehåller definitioner av innovation och klassificeringar av de grundläggande verksamheterna.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen utgörs av samtliga företag i Sverige. I målpopulationen ingår dock enbart företag med över 9 anställda eller med verksamhet i någon av branscherna 05-33, 35-39, 41-43, 49-53, 55-56, 58-66, 69-74, 77-82 enligt standard för svensk näringsgrensindelning ([SNI 2007](#)). Mål och intressepopulation anses överensstämma väl.

Målobjekten är svenska företag. I denna undersökning sker urvalet på så kallade företagsenheter som är observationsobjektet i undersökningen. Målobjekt och observationsobjekt motsvarar varandra väl i undersökningen.

En företagsenhet är en organisatorisk enhet som producerar varor eller tjänster. Enheten har själv beslutanderätt, särskilt för hur den fördelar sina produktionsresurser. En företagsenhet bedriver en eller flera verksamheter vid en eller flera platser. Dessutom har företagsenheten fullständig bokföring, om inte ska det vara möjligt och meningsfullt, både från ekonomisk som juridisk synpunkt, att sammanställa en fullständig bokföring om så krävs.

Företagsenheter är i de flesta fall desamma som en juridisk enhet, men i vissa fall bedöms flera juridiska enheter ha så integrerad verksamhet att de av SCB bedöms vara en gemensam företagsenhet.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna definieras enligt schema i tabell 1. En eller flera observationsvariabler ligger till grund för målvariablerna. Definitionerna anses följa vedertagna principer fastställda i Oslomanualen, framtagen av OECD, för insamling av statistik avseende innovation. Målvariablerna anses således stämma väl överens med observationsvariablerna.

Tabell 1, Mål- och observationsvariabler

Målvariabel		Observationsvariabel
Företag med innovationsverksamhet	Introducerat produktinnovation	Introducerat varuinnovation
		Introducerat tjänsteinnovation
	Introducerat processinnovation	Introducerat produktionsmetoder, leveransmetoder, stödverksamhet, affärsmetoder
		Introducerat nya leveransmetoder
		Introducerat ny stödverksamhet
		Introducerat nya affärsmetoder
	Introducerat organisatorisk innovation	Introducerat nya affärsmetoder
		Introducerat nya metoder för ansvar och beslutsfattande
		Introducerat nya metoder för externa relationer
	Introducerat innovation inom marknadsföring	Introducerat förändrad utformning/paketering
		Introducerat nya medier för marknadsföring
		Introducerat nya metoder för produktplacering
		Introducerat nya metoder för prissättning
	haft pågående eller avbruten produkt- och/eller processinnovation	Avbruten innovationsverksamhet
		Pågående innovationsverksamhet

Övriga målvariabler presenteras i bilaga 1. Dessa målvariabler anses stämma väl överens med observationsvariablen:

1.2.3 Statistiska mått

Andel och antal företag med olika egenskaper används som statistiska mått. Totala utgifter för innovationsverksamhet gällande produkt- och processinnovationer summeras.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning av resultaten görs efter näringsgrensindelning SNI2007 (se bilaga 2 för inkluderade branscher) och efter storleksklass på företaget. Företagen

delas in i tre storleksklasser: 10-49, 50-249 och företag med mer än 250 anställda.

I statistiknyhet om regional innovationsstatistik redovisas resultaten för företag med 10-249 anställda för åtta regioner i Sverige enligt EU:s statistiska regionindelning ([NUTS 2](#)).

1.2.5 Referenstider

Frågorna i enkäten avser kalender åren 2014-2016 förutom de ekonomiska variablerna som endast avser år 2016 (för att underlätta för uppgiftslämnandet). Nästa undersökningsomgång kommer att avse åren 2016-2018. Varje undersökning överlappar tidigare undersökning med ett år.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den osäkerhetskälla som bedöms påverka resultaten mest är mätosäkerheten. Termen innovation och andra begrepp i undersökningen kan vara svåra att tolka för respondenten och sätta i relation till företagets verksamhet. För mer information se statistikens framställning på scb.se/UF0315.

De osäkerhetsintervall som redovisas för skattningarna speglar i huvudsak urvalsosäkerheten. Systematiska effekter från övriga osäkerhetskällor så som ramtäckning, bortfall, mätning, och bearbetning redovisas med en kvalitativ uppskattning där så är möjligt.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällorna, som bedöms kunna påverka statistikens tillförlitlighet, är i huvudsak av två slag. Det ena är urvalsosäkerheten som beror på att endast ett urval av företag har undersökts. Den andra är den mätosäkerhet som beror på att uppgiftslämnarna inte har tillgång till exakta uppgifter eller missförstår instruktioner i blanketten.

2.2.1 Urval

Urvalet dras som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (så kallat stratifierat OSU) från rampopulationen, där rampopulationen består av företagsenheter (FE) med tio anställda eller fler. FE med färre än tio anställda ingår inte i rampopulationen och har därmed inte en positiv sannolikhet att ingå i urvalet. FE i bransch 72 (Vetenskaplig forskning och utveckling), FE med 200 anställda eller fler samt industriforskningsinstitut totalundersöks och har därmed en urvalssannolikhet lika med ett. Övriga FE i rampopulationen med 10-199 anställda dras som ett stratifierat OSU. Stratifieringen sker efter bransch, region och storleksklass (antal anställda).

Den totala urvalsstorleken i CIS2016 är 9 297 FE. Urvalet dras inom SCB:s system för samordnade urval (SAMU).

Urvalsosäkerheten beräknas för den framtagna statistiken och presenteras som ett 95-procentigt konfidensintervall tillsammans med punktskattningen i tabellform. FE med färre än tio anställda har inte undersökts och redovisas heller inte i statistiken. Deras bidrag till skattningarna bedöms vara marginella och uppskattas således till noll.

Den valda urvalsmodellen bedöms inte påverka kvaliteten i statistiken, då FE där mest innovationsverksamhet bedrivs är totalundersökta.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen utgörs av FE och uppdateras inför varje undersökningsomgång inom ramen för SCB:s system för samordnad urvalsdragning (SAMU). Rampopulationen utgörs av de FE som tillhör målpopulationen samt är registrerade som aktiva i FDB vid urvalstillfället. Rampopulationen består normalt sett av runt 36 000 FE. Eftersom rampopulationen utgör en ögonblicksbild av hur företagsregistret ser ut vid det tillfället, förekommer viss över- och undertäckning. Övertäckning utgörs av de företag som sedan ramen upprättades har lagts ned eller avslutat sin verksamhet. Undertäckning utgörs av de företag som har nyetablerats och som vid ramens upprättande inte var registrerade i företagsregistret.

Undersökningsomgång	Antal företag i urvalet registrerade som övertäckning
CIS2016	10
CIS2014	10
CIS2012	14

Några uppgifter om undertäckningens storlek finns inte tillgänglig.

De täckningsfel som finns i rampopulationen bedöms inte ha någon större påverkan på statistikens kvalitet.

2.2.3 Mätning

Frågeformulär har använts som mätinstrument och det finns både i elektroniskt format och i pappersformat. I dokumentationen av statistikens framställning (STAF) redovisas mätinstrumentet i sin helhet. Även introduktionsbrev och påminnelsebrev används och finns redovisade i STAF. Dokumentationen är tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0315.

Mätfel uppstår när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Felen kan bero på misstolkningar av blankettanvisningar eller på att uppgiftslämnarna gör alltför grova eller felaktiga uppskattningar. Mätfelens omfattning och inverkan på osäkerheten är svåra att bedöma storleksmässigt.

Termen innovation har i studier som SCB genomfört visat sig svårtolkad för flera företag. Oftast handlar det om att de anser att begreppet innovation känns laddat och att man som företag måste ha introducerat någonting väldigt speciellt för att kalla sig ett innovativt företag. Det tyder på att målstorheterna kan vara underskattade.

2.2.4 Bortfall

Det finns två typer av bortfall: objektsbortfall och partiellt bortfall.

Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten medan partiellt bortfall innebär att företaget svarar på enkäten, men hoppar över en eller flera frågor.

De företag som inte svarat (objektsbortfall) antas vid skattning kunna representeras av de svarande företagen inom samma stratum, så kallad viktmodifiering.

De företag som har partiellt bortfall på en eller flera frågor får imputerade värden där svar saknas. För undersökningens kvalitativa variabler används hot-deck imputering. Detta innebär att det saknade värdet ersätts med ett värde som hämtas från det objekt som har lämnat ett rimligt svar och som är mest likt det objekt som ska imputeras. För undersökningens kvantitativa variabler (utgifter för innovationsverksamhet och andel av omsättning efter produkters nyhetsvärde) används cold-deck imputering om möjligt, annars medelvärde inom bransch och storlek. Företagens svar på frågan om de ingick i en koncern under år 2016 har jämförts och eventuellt rättats med hjälp av SCB:s koncernregister.

Det partiella bortfallet ligger under tre procent på alla frågor utom fråga 27 i enkäten CIS2016. Frågan riktar sig till företag utan innovationsverksamhet som angett svarsalternativet "Ingen tvingande orsak till att vara innovativ", där är det partiella bortfallet åtta procent.

Den oviktade svarsfrekvensen bland företagsenheterna i denna undersökning är 82 procent, vilket innebär att objektsbortfallet är 18 procent. Uppgiftslämnarplikt råder för alla objekt i urvalet, och SCB har rätt att vitesförelägga företag som utan giltigt skäl inte inkommer med svar.

Objektsbortfall kan orsaka både slumpmässig osäkerhet (i form av ökad varians) och systematisk osäkerhet - bias (skevhet). Den slumpmässiga osäkerheten fångas upp i konfidensintervallen. Effekten av den systematiska osäkerheten är svårbedömd.

Någon numerisk uppskattning av bortfallets effekt på tillförlitligheten har inte gjorts. Då företag som får stor påverkan på statistiken (främst frågan om utgifter avseende produkt- och/eller processinnovationer) har hög svarsfrekvens bedöms bortfallet ha liten påverkan på statistiken på total nivå.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan uppstå vid dataöverföring, kodning, granskning, beräkningar och liknande.

Dataöverföring från insamlingssystem till databas för slutlagring är automatiserad och utförs av testade it-system. Om ett bearbetningsfel uppstår i dataöverföringen upptäcks det i granskningen. Risken för kvarstående fel på grund av dataöverföring bedöms därför som liten.

Kodning sker med hjälp av testade it-system. Om inga ändringar i definitioner sker mellan undersökningsomgångarna bedöms risken för fel på grund av kodning vara liten. Skulle definitioner ändras uppstår en risk för felkodning. Mellan CIS2014 och CIS2016 har inga definitioner ändrats, och risken för felkodning bedöms därför som liten.

Uppgifterna har granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiska kombinationer av svar på olika frågor eller bortfall på viktiga frågor har företagen återkontaktats för att ges möjlighet att kommentera eller komplettera svaren. Särskild vikt har lagts vid att

återkontakta större företag avseende utgifter för innovationsverksamhet samt andel av omsättning efter produkters nyhetsvärde då deras svar har stor betydelse för undersökningens tillförlitlighet. Eftersom man i frågeformuläret frågar efter andel av omsättning efter produkters nyhetsvärde har registeruppgifter från momsregistret använts för att beräkna omsättning efter produkters nyhetsvärde i kronor. Risken för bearbetningsfel på grund av granskning bedöms som liten.

Beräkningar sker med testade it-system. Resultaten granskas och jämförs med tidigare undersökningsomgångar för att hitta eventuella bearbetningsfel. Risken för bearbetningsfel i beräkningssteget bedöms som liten.

Det totala bearbetningsfelets inverkan på tillförlitligheten i statistiken bedöms som liten.

2.2.6 Modellantaganden

Ett antal modellantaganden görs:

- FE med färre än tio anställda ingår inte i undersökningen. Deras bidrag till skattningarna bedöms vara marginella och uppskattas till noll.
- Imputering vid partiellt bortfall görs utifrån ett antal olika modeller och bakgrundsdata samt tidigare lämnade uppgifter.
- Objektsbortfallet antas vid skattning kunna representeras av svarande företag inom samma stratum.

De modellantaganden som görs bedöms ha låg inverkan på tillförlitligheten i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik tas fram. Endast slutlig statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

Innovationsundersökningen genomförs vartannat år och avser en treårsperiod. Statistiken publiceras ca ett år efter treårsperiodens slut.

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är knappt 12 månader. Statistiken tillgängliggjordes för användarna i december 2017.

3.2 Frekvens

Undersöknings-, redovisnings- och insamlingsfrekvens är vartannat år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt Publiceringsplanen för Innovationsstatistiken vilken finns tillgänglig via publiceringskalendern för Sveriges officiella statistik på SCB:s webbplats. Statistik för 2016 publicerades i enlighet med gällande publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Innovationsstatistiken publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0315, i Statistikdatabasen.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Det går att beställa speciellt framtagen statistik. Det kan t.ex. handla om andra aggregeringar efter branscher eller storleksklasser. Det förutsätter dock att resultatet inte medför att något enskilt företag går att identifiera.

Avidentifierat primärmaterial kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål efter det att det godkänts vid en särskild prövning.

På SCB:s webbplats, under Våra tjänster, Beställa mikrodata, Vilka mikrodata finns?, finns mer information om vilka mikrodata som kan beställas.

4.3 Presentation

Förutom i statistikdatabasen presenteras statistiken i form av Statistiknyhet, och i utvalda tabeller och diagram på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0315. Här kommer även en skriftlig rapport som bygger på statistiken att publiceras i februari 2018.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i *Framtagning av statistiken (SCBDOK)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet under *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*. Dokumentationen är tillgänglig på www.scb.se/UF0315, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Statistiken är jämförbar över tid. Användaren bör dock vara medveten om att populationen har förändrats då fler branscher inkluderats i undersökningen över tid.

Många variabler är jämförbara med tidigare års undersökningar. Dock ändras blanketten delvis varje gång och nya frågor tillkommer medan andra tas bort. Det förekommer även att frågeformuleringen ändras något och att resultaten därför inte är helt jämförbara.

Från och med innovationsundersökningen avseende 2010-2012 har frågan om innovationsaktiviteter och innovationsutgifter avseende produkt- och/eller processinnovationer förändrats något. *Byggnader* har tillkommit i aktiviteten och utgiftsposten *Inköp av maskiner, utrustning, programvara och byggnader*. Dessutom har frågan om innovationsutgifter fått den nya utgiftsposten *Utgifter för all övrig innovationsverksamhet såsom utbildning, marknadsintroduktion, design och övriga innovationsaktiviteter*.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Innovationsstatistiken publiceras av Eurostat under namnet Community Innovation Survey (CIS). De nationella uppgifterna går att jämföra eftersom statistiken framställs enligt EU-förordningen.

Sverige och SCB har undersökt något fler branscher än de som enligt EU-regleringen ska ingå. Därför publiceras innovationsstatistik för branscherna 41-43, 45, 47, 55-56, 69-70, 74 och 77-82 endast i Sverige.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Det går att sammanvända statistik från innovationsundersökningen med SCB statistik om FoU inom företagssektorn, www.scb.se/UF0302. Dock bör man vara medveten om att undersökningarna har olika referensperioder och att undersökningen om FoU täcker hela näringslivet medan innovationsundersökningen endast täcker vissa branscher.

Forskning och utveckling är en av många innovationsaktiviteter som ett företag kan ägna sig åt. FoU kan i många fall fungera som input till en innovation, men alla innovationer är inte ett resultat av FoU.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Röjandekontroll har gjorts på resultaten och det medför att vissa redovisningsgrupper inte är samstämmiga. Det kan till exempel handla om att deltotaler för en bransch inte summerar till totalen för branschen eftersom några deltotaler inte publiceras p g a risk för röjande.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Innovationsundersökningen är officiell statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:1000](#)) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter ([SCB-FS 2017:9](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken regleras av EU-rättsakt. Den är reglerad enligt följande förordning: kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 995/2012 av den 26 oktober 2012 om fastställande av detaljerade föreskrifter för genomförandet av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1608/2003/EG om produktion och utveckling av gemenskapsstatistik om vetenskap och teknik.

Regleringen innebär i korthet att alla EU-länder ska sammanställa statistik om innovationsverksamhet för företag med 10 eller fler anställda i vissa specificerade branscher. Vartannat år ska EU-länderna leverera resultat för vissa variabler uppdelat på bransch och storleksklass.

F Historik

Sverige har under en lång rad av år tillhört de länder i världen som avsätter mest resurser till forskning och utveckling (FoU) i förhållande till BNP. Sedan länge har OECD-länderna haft en tämligen god överblick av hur stora satsningar som görs på FoU. I Sverige började FoU-undersökningar genomföras redan på 1960-talet. Däremot har kunskapen varit begränsad om vad dessa och övriga utvecklingsatsningar mynnar ut i när det gäller produkter och produktionsprocesser.

Behovet av ökad förståelse för vilka faktorer som påverkar företagens innovationsverksamhet ledde under 1980-talet fram till viktiga genombrott i både de teorier och i det empiriska arbete som de flesta OECD-länder delvis baserat sin innovationspolitik på. Under denna tid fanns inga standardiserade internationella metoder för att mäta innovationsverksamhet. Detta ledde till att OECD i början av 1990-talet fastställde principerna för ett internationellt samordnat arbete kring hur man bäst samlar in och tolkar innovationsstatistik. Resultatet av detta arbete sammanställdes i den så kallade Oslomanualen. Principerna användes sedan av EU och dess statistikorgan Eurostat i den första gemensamma innovationsundersökningen, "Community Innovation Survey", (CIS 1), som undersökte innovationsverksamheten i industriföretag. Sverige, som då inte var medlem i EU, genomförde inte i CIS 1.

En av flera slutsatser efter att den första innovationsundersökningen genomförts var att även tjänstebanscher borde ingå. SCB och den italienska statistikbyrån gjorde efter CIS 1 en pilotstudie för att utreda möjligheterna att inkludera tjänsteföretag i den kommande CIS 2. Utifrån CIS 1 samt pilotstudien lades 1996 grunden för en kommande innovationsundersökning "Community Innovation Survey II", CIS 2, som kom att innefatta även vissa tjänsteföretag. Målet med CIS 2 var att uppnå en bättre internationell jämförbarhet genom att samtliga länder använde sig av samma frågeformulär, dock översatta till de enskilda ländernas språk. Det eftersträvades även att

länderna använde sig av samma statistiska metoder för att samla in och bearbeta data. CIS 2 mätte innovationsaktiviteterna inom industrin och vissa tjänsteföretag under åren 1994–1996. I de första innovationsundersökningarna användes begreppet teknologisk innovation vilket på senare tid övergavs. I de tidiga CIS-undersökningarna genomförde även vissa länder separata undersökningar riktade till tjänstesektorn respektive tillverkningssektorn.

I Eurostats regi har nu totalt tio innovationsundersökningar genomförts (CIS 1, CIS 2, CIS 3, CIS 4, CIS 2006, CIS 2008, CIS 2010, CIS2012, CIS2014, CIS2016) varav Sverige har deltagit i nio. Både populationen och antal frågor har utökats successivt. Samtliga dessa undersökningar baserar sig på de principer som finns fastställda i [Oslomanualen, OECD, 2005](#).

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska Centralbyrån
Kontaktinformation	Forskning och utveckling
E-post	Fou-statistik@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Bilaga 1

Variabel	Beskrivning
Nya eller väsentligt förbättrade varor	För att räknas som varuinnovation ska varan vara ny eller väsentligt förbättrad och ha introducerats på marknaden. Den ska vara ny eller väsentligt förbättrad med avseende på dess kapacitet, användarvänlighet, ingående komponenter eller delsystem.
Nya eller väsentligt förbättrade tjänster	För att räknas som tjänsteinnovation ska tjänsten vara ny eller väsentligt förbättrad och ha introducerats på marknaden. Den ska vara ny eller väsentligt förbättrad med avseende på dess kapacitet, användarvänlighet, ingående komponenter eller delsystem.
Nya eller väsentligt förbättrade produktionsmetoder	Nya eller väsentligt förbättrade metoder för tillverkning eller produktion av varor eller tjänster.
Nya eller väsentligt förbättrade leveransmetoder	Nya eller väsentligt förbättrade logistik-, leverans- eller distributionsmetoder för företagets varor, tjänster eller insatsvaror.
Ny eller väsentligt förbättrad stödverksamhet	T.ex. nya eller väsentligt förbättrade underhållssystem eller hantering av inköp, redovisning eller datorteknik.
Nya affärsmetoder	T.ex. försörjningskedjan, omstrukturering av företaget, kunskapshantering, "lean production", system för kvalitetssäkring.
Nya metoder för att organisera ansvar och beslutsfattande	T.ex. användandet för första gången av ett nytt system för anställdas ansvar, lagarbete, decentralisering, integration eller särskiljande av avdelningar, utbildnings- eller fortbildningssystem.
Nya metoder för att organisera externa relationer	T.ex. användande för första gången av allianser, partnerskap, outsourcing eller underleverantörer.
Väsentliga förändringar i den estetiska utformningen eller paketeringen	Väsentliga förändringar i den estetiska utformningen eller paketeringen Hit räknas dock inte förändringar i produktens funktionella kännetecken eller användarprofil - dessa utgör produktinnovationer.
Nya media eller metoder för marknadsföring av produkter	T.ex. användning för första gången av ett nytt reklammedium, en ny utformning av varumärkets identitet, införandet av lojalitetskort.
Nya metoder för produktplacering eller försäljningskanaler	T.ex. användning för första gången av franchising eller distributionslicenser, direktförsäljning, ensamrätt att bedriva detaljhandel, nya koncept för produktpresentation.

Variabel	Beskrivning
Nya metoder för prissättning av varor eller tjänster	T.ex. användning för första gången av rörlig prissättning beroende på efterfrågan, rabattsystem.
Egen forskning och utveckling (FoU)	Forskning och utvecklingsverksamhet utförd av det egna företaget i Sverige. Forskning är ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer med eller utan en bestämd tillämpning i sikte. Utvecklingsverksamhet är ett systematiskt arbete som utnyttjar forskningsresultat, vetenskaplig kunskap eller nya idéer för att åstadkomma nya material, varor, tjänster, processer, system, metoder, eller väsentliga förbättringar av redan existerande sådana.
Utlagd forskning och utveckling	Forskning och utveckling utförd av andra företag (inkl. företag eller dotterbolag inom koncernen) eller av offentliga eller privata forskningsorganisationer. Verksamheten ska vara inköpt av företaget. Forskning är ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer med eller utan en bestämd tillämpning i sikte. Utvecklingsverksamhet är ett systematiskt arbete som utnyttjar forskningsresultat, vetenskaplig kunskap eller nya idéer för att åstadkomma nya material, varor, tjänster, processer, system, metoder, eller väsentliga förbättringar av redan existerande sådana.
Inköp av maskiner, utrustning, programvara och byggnader	Inköp av avancerade maskiner, utrustning, hårdvara, programvara eller byggnader för att producera nya eller väsentligt förbättrade produkter eller processer.
Inköp av existerande kunskap från andra företag eller organisationer	Inköp av existerande know-how, expertis, upphovsrätt, patent eller icke-patenterade uppfinningar etc. i syfte att utveckla nya eller väsentligt förbättrade produkter eller processer.
Utbildning för innovationsverksamhet	Intern eller extern utbildning för företagets personal, särskilt genomförd för utvecklingen eller introduktionen av nya eller väsentligt förbättrade produkter eller processer.
Marknadsintroduktion av innovationer	Intern eller extern verksamhet inför marknadsintroduktion av ert företags nya eller väsentligt förbättrade varor eller tjänster, inkl. marknadsundersökningar och reklamkampanjer.
Design	Intern eller extern verksamhet för att ändra formen, utseendet eller användbarheten hos varor eller tjänster.
Övrig verksamhet för att implementera nya produkter/ processer	Intern eller extern annan övrig verksamhet, för att implementera nya eller väsentligt förbättrade produkter eller processer, t ex genomförbarhetsstudier, testning, anskaffning av utrustning, industriteknisk tillämpning etc.

Bilaga 2

5-09: gruvor och mineralutvinningsindustri

10-33: tillverkningsindustri

35: el-, gas- och värmeverk

36: vattenverk

37-39: avloppsrening, avfallshantering; återvinning, sanering, efterbehandling av jord och vatten samt annan verksamhet för föroreningsbekämpning

41-43: byggindustri

45-47: handel; reparation av motorfordon och motorcyklar

49-53: transport- och magasineringsföretag

55-56: hotell och restauranger

58-63: informations- och kommunikationsföretag

64-66: finans- och försäkringsverksamhet

69-70: juridiska och ekonomiska konsultbyråer; konsulttjänster till företag

71: arkitektkontor, tekniska konsultbyråer, tekniska provnings- och analysföretag

72: forsknings- och utvecklingsinstitutioner

73: reklam- och marknadsföringsbyråer; marknadsundersökningsbyråer o.d.

74: andra företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik

77-82: företag inom uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster